

SFÂNTUL NICOLAE ȘI CRĂCIUNUL- SĂRBĂTORI DE SUFLET PENTRU COPII ȘI MODELE DE URMAT ALĂTURI DE CEILALȚI SFINȚI

PROFESOR CHIRIAC FRUȘINA
GRĂDINIȚA P.P. NR.11, BRĂILA

Sărbătorile de iarnă sunt adevărate sărbători de suflet pentru copii. Zăpezile prevestitoare de rod bogat, clinchetele cristaline ale clopoștelor folosiți de cetele de colindători, mirosul proaspăt de brad și de cozonaci, nerăbdarea așteptării darurilor sub pomul de iarnă, toate creează în inimile copiilor o atmosferă de basm, liniște sufletească, bucurie și iubire.

Decembrie este luna sărbătorilor de iarnă -Sfântul Nicolae și Nașterea Domnului, Crăciunul, și poate și cea mai așteptată lună a anului, mai ales pentru cei mici care ard de nerăbdare să vadă ce primesc de la Moș Nicolae în ghetuțele pregătite de cu seară.

De la Sfântul Nicolae până la Sfântul Ion românii sunt în sărbătoare. Cel mai important este Crăciunul considerat ca sărbătoarea nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Oamenii au adaptat-o creând tradiții și obiceiuri conform culturilor specifice. Acest obicei din seara Sfântului Nicolae a luat naștere la oraș și s-a răspândit și în mediul rural. Fiecare trăiește din plin sărbătorile, însă nu toată lumea cunoaște adevăratele istorii și semnificații ale datinilor de iarnă. Pentru a aprecia mai mult tradițiile, vă oferim o mică istorie a Moșului Nicolae.

Pe 6 decembrie, este ziua Sfântului Nicolae iar, după tradiția populară, aceasta este prima zi de iarnă. Credincios, Sfântul Nicolae este făptuitor de minuni și martir pentru credința în Iisus. La români, Sfântul Nicolae este închipuit ca un moș cu barba albă care poate aduce ninsoarea scuturându-și bărbia. Datorită tradiției occidentale, Moș Nicolae este și cel care face cadouri celor mici. În seara din Ajun (5 decembrie), părinții pun în încălțăminte copiilor, pe care aceștia și-o pregătesc cu mare grijă, multe dulciuri și, uneori, jucării. În unele locuri există și obiceiul de a pune alături de cadouri și o nuielușă care ar trebui să îi cumițească, măcar în principiu, pe copiii care nu s-au purtat bine în timpul anului.”Copiii cumiți primesc dulciuri și jucării, iar cei obraznici nuielușe“, așa auzeam în copilărie de la părinții noștri. Acum la vremea maturității ne amintim cu bucurie de acele seri minunate când ne pregăteam cizmulițele și așteptam cu nerăbdare să vină Moș Nicolae să ne lase dulciuri și jucării.

Prin activitățile pe care le-am planificat în acea perioadă, copiii au aflat că, Sfântul Nicolae este cunoscut ca protector al copiilor mici, al călătorilor, al comercianților, al celor acuzați pe nedrept, al fetelor nemăritate și mireșelor. El moștenește la moartea ambilor părinți, toată averea familiei pe care se hotărăște să o folosească în scopuri umanitare, ajutându-i pe cei săraci. Legenda istoriei lui Moș Nicolae vorbește despre un nobil sărac care avea 3 fete pe care nu le putea mărita din cauza situației financiare precare. Se spune că Nicolae de Mira, înainte de a deveni Sfânt, a decis să-l ajute pe acest nobil lăsând câte un săculeț cu aur la ușa casei acestuia de fiecare dată când una dintre cele trei fete a ajuns la vârsta măritășului. Vrând să știe cine îi face aceste cadouri, nobilul a urmărit la cea de-a treia fată ușa casei. Povestea spune că Nicolae s-a urcat pe acoperiș și a dat drumul săculețului prin hornul casei în niște șosete puse la uscat. Astfel s-a născut ideea ciorapilor atârnați la gura sobelor și a șemineelor în care se primeau cadourile.

La noi, la grupa”Florilor” s-a împământenit an de an obiceiul, ca toți copiii să aștepte cu înfrigurare darurile aduse de Moș Nicolae. De aceea, în ajunul acestei sărbători ei pregătesc (confeționează) cu multă răbdare și însuflețire ghetuțe pe care le așează la fereastră sau la colțul

religios. Uneori se întâmplă ca, Moșul Nicolae să aducă copiilor, pe lângă dulciuri și o vârguță, semn că el a trimis îngerașii și aceștia i-au povestit despre unele fapte pe care le-au făcut. Rolul de ocrotitor al familiei cu care a fost investit de religia ortodoxă Sfântul Nicolae îi dă dreptul să intervină în acest mod la educația copiilor.

Nașterea Domnului, Crăciunul mai este numită și sărbătoarea familiei, este sărbătoarea când toți se reunesc: părinți, copii, nepoți își fac daruri, se bucură de momentele și atmosfera din jurul mesei, cu credință că prin cinstirea cum se cuvine a sărbătorii vom avea un an mai bun și mai bogat. La sate sunt păstrate mai bine tradițiile și obiceiurile specifice acestei sărbători. Repertoriul tradițional al obiceiurilor și tradițiilor românești cuprinde pe lângă colindele propriu-zise - cântece de stea, vicleimul, plugușorul, sorcova, vasilica, jocuri cu măști, teatrul popular, dansuri (căluții, călușerii) - și o seamă de datini, practici, superstiții, sfaturi cu originea în credințe și mituri străvechi sau creștine.

Crăciunul, numit și sărbătoarea familiei este o altă sărbătoare așteptată cu nerăbdare de copiii preșcolari. Copiii au învățat că sărbătoarea Crăciunului este considerată sărbătoarea nașterii Domnului Iisus Hristos. Oamenii au cultivat-o de-a lungul timpului, creând tradiții și obiceiuri adaptate culturii lor specifice. Una din cele mai răspândite datini la români este colindatul. Astfel, cete de colindători merg costumate tradițional și urează gospodarilor sănătate, fericire și prosperitate în Noul An. Ecourile primelor colinde răsună încă din noaptea de 23 spre 24 decembrie. În ajun doar copiii colindă, deoarece ei simbolizează puritatea și curățenia sufletească. Înarmați cu clopoței și bici cete de copii ”încep a colinda, pe la case a ura”, strigând pe la uși, pe la ferestre”Bună dimineța la Moș Ajun/ Ne dați ori nu ne dați?” Gazdele îi poftesc în casă și îi servesc cu colaci tradiționali, gogoși, covrigei, mere, nuci sau portocale.

Preșcolarii grupei “Florile” așteaptă cu nerăbdare Crăciunul, pentru că se reunesc în jurul bradului și primesc daruri de la Moș Crăciun. Pentru a îmbogăți și întregi cunoștințele copiilor referitoare la Sărbătoarea Crăciunului, dar și pentru a-i familiariza cu obiceiurile și tradițiile acestei sărbători în fiecare an desfășurăm activități prin care dorim să sădim în sufletele copiilor cele mai alese sentimente moral-creștine, așa cum cere tradiția. Astfel, în perioada premergătoare Crăciunului ei și-au însușit cunoștințele despre nașterea Domnului Iisus Hristos, despre legenda lui Moș Crăciun. Am vorbit despre tradițiile populare și despre obiceiurile culinare și nu în ultimul rând despre Biserică, acolo unde ne îndreptăm pașii și gândul să îl cinstim pe Iisus Hristos. Ei au căutat să afle cât mai multe lucruri despre nașterea Domnului Iisus Hristos, au învățat cântece, poezii, au ascultat povestioare și legende creștine, au realizat lucrări în tehnici diferite fiind expuse în clasă și pe holul grădiniței, acestea fiind ornate ca de sărbătoare. Crăciunul este perioada când cei mici scriu scrisori prin care își exprimă dorințele, iar cei mari prin intermediul moșului le îndeplinesc aceste dorințe. După ce au fost familiarizați cu importanța sărbătorii Nașterii Domnului, copiii grupei ”Florilor” au pregătit sceneta”În noaptea Sfântă de ajun” pe care au prezentat-o părinților la serbare datinile împreună cu obiceiurile specifice acestei sărbători pe care le-au învățat:”Bună dimineța, la Moș Ajun”, “Domn, Domn să-nălțăm”, “O, ce veste minunată”, “Steaua sus răsare”, “Sorcova”etc.

Pe lângă aceste colinde religioase copiii au învățat și colindele laice, vechi cum sunt: “Capra”, “Ursul”, “Căiuții”.

Adevăratul spirit al Sf. Nicolae și al Crăciunului înseamnă să prețuiești pacea și bunăvoința, să oferi din plin daruri pentru cei ce sunt sărmani și nu au.

Cu prilejul acestor sărbători copiii au urmat exemplul lui Moș Nicolae și al lui Moș Crăciun și au pregătit în cadrul acțiunii de voluntariat ”Din suflet dăruim” daruri: iconițe, felicitări și dulciuri bătrânilor de la Căminul de bătrâni “Sfinții Apostoli Petru și Pavel“, Brăila

pentru a le dăruii, cu scopul de a (re)aduce zâmbetul pe buze. Protejarea bătrânilor și ajutorarea acestora este o problemă care trebuie să intereseze pe toata lumea: adulți și copii. Dacă vom avea grijă de bătrâni, care sunt ai noștri, ai tuturor, atunci copiii noștri vor fi buni, sensibili, umani și vor aprecia înțelepciunea poporului român.

Cu acest prilej am creat cu copiii și am prezentat bătrânilor un colind frumos:

“Aho, aho, copii și frați
Azi cu toții v-adunați!
Să mergem cu mic, cu mare
Ca să facem o urare.
Lângă bradul credincios
Ce l-a apărat pe Hristos.
Și-a fost binecuvântat
De mama unui Împărat.

Hai, găzduță, ieși afară,
Dar nu veni cu mâna goală,
Adu niște covrigei
Pentru cei mai mititei.
Nuci, alune, cozonac
Că noi ți-am urat cu drag
Și ți-am cântat foarte frumos
De nașterea Pruncului Hristos!”

BIBLIOGRAFIE

1. Constantin Eretescu –“Folclorul literar al românilor”, editura Compania 2007.
2. Narcisa Alexandru Stiucă–“Sărbătoarea noastră de toate zilele –Sărbători în cinstea iernii”, Editura Cartea de buzunar, 2005
3. Fotografii din arhivele personale.